

R o z s u d e k

J m é n e m r e p u b l i k y

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Ryby a soudců JUDr. Ludmily Sandnerové a Mgr. Milana Taubera v právní věci žalobce: **Urania Mining s.r.o.**, IČ: 275 82 141, se sídlem v Praze 7, Přístavní 531/24, zast. **Mgr. Martinem Hrodkem**, advokátem v Praze 1, Klimentská 1216/46, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, Praha 10, Vršovická 1442/65, za účasti: **Calla – Sdružení pro záchranu prostředí**, občanské sdružení, České Budějovice, Fráni Šrámka 35, jako osoby zúčastněné na řízení, o přezkum rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 28.1.2009 č.j. 270/M/09 4258/ENV/09, ve spojení s rozhodnutím žalovaného jako správního orgánu prvního stupně, t a k t o:

- I. Rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 28.1.2009 č.j. 270/M/09 4258/ENV/09 a rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 7.5.2008 č.j. 542/199/G2/08/396 se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci do rukou jeho zástupce náhradu nákladů řízení v částce 7 760,- Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.**
- III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í

Žalobce se domáhá přezkumu a zrušení rozhodnutí ministra životního prostředí uvedeného v záhlaví rozsudku (dále „*rozhodnutí ministra*“), kterým byl zamítnut žalobcův rozklad proti rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 7.5.2008 č.j. 542/199/G2/08/396 (dále „*rozhodnutí ministerstva*“) a kterým bylo rozhodnutí ministerstva zároveň potvrzeno. Rozhodnutím ministerstva, jehož zrušení žalobce rovněž navrhuje, byla zamítnuta podle ust. § 4a odst.6 zákona č.62/1988 Sb., o geologických pracích, ve znění pozdějších předpisů (dále „*zákon o geologických pracích*“) žádost žalobce ze dne 25.1.2008 o stanovení průzkumného území Plouznice pro vyhledávání a průzkum vyhrazeného nerostu – radioaktivní nerosty.

Podle rozhodnutí ministerstva nelze přijmout argumentaci žalobce o potřebě vyhledávání a průzkumu uranu v důsledku výrazného růstu jeho ceny na světových trzích. Ministerstvo životního prostředí své negativní rozhodnutí zdůvodnilo dokumentem „Surovinová politika v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů“, který schválila vláda usnesením ze dne 13.12.1999 č. 1311 s tím, že dobývání uranu v ČR bude ukončeno a s jeho obnovením se v nejbližší době nepočítá. Žádost žalobce o stanovení průzkumného území zamítlo i přesto, že Ministerstvo průmyslu a obchodu a Obvodní báňský úřad v Liberci k ní neměly námítky.

Rozhodnutím ministra byl zamítnut rozklad žalobce s odvoláním na ust. § 4a odst.6 zákona o geologických pracích, podle něhož o žádosti o stanovení průzkumného území rozhoduje Ministerstvo životního prostředí, které žádost zamítne mimo jiné i v případě, že žádaný

průzkum je v rozporu se státní surovinovou politikou. Ministr životního prostředí se ztotožnil s názorem Ministerstva životního prostředí, že do doby vyhodnocení průběhu útlumového programu uranové těžby a stanovení další strategie pro oblast uranových rud není vyhledávání a průzkum uranu v souladu se státní surovinovou politikou a že stát nemá v současné době zájem na podrobnějším průzkumu uranové suroviny v navrhovaném území, neboť v 70. a 80. letech 20. století zde probíhaly geologickoprůzkumné práce, jež poskytly dostatečné informace o surovinovém potenciálu dané lokality. Výsledkem těchto průzkumných prací bylo vyčíslení zásob v kategorii prognóz. Odvolává-li se žalobce v pozici odvolatele na stanovisko Ministerstvo průmyslu a obchodu ze dne 8.4.2008 zn. 13111/2008/05400 jako dotčeného orgánu státní správy, podle něhož je žádost v souladu se státní surovinovou politikou, pak podle odůvodnění rozhodnutí ministra „toto stanovisko není pro rozhodnutí ministerstva (roz. Ministerstva životního prostředí) stanoviskem závazným ve smyslu ustanovení § 149 správního řádu“. Odvolává-li se žalobce i na vyjádření Ministerstva průmyslu a obchodu ze dne 18.5.2007 č.j. 17868/2007/03300, jež deklarovalo soulad vyhledávání a průzkumu ložisek nerostných surovin se státní surovinovou politikou, pak rozhodnutí ministra se s námitkou vypořádalo tak, že toto vyjádření „bylo vydáno v odlišném správním řízení, k jiné žádosti a pro jinou těžební organizaci a nemá obecnou platnost“.

Námítky žaloby lze shrnout do následujících žalobních bodů:

1. Průzkum existence ložisek nerostných surovin pro účely potenciální těžby (včetně těžby uranu) je věcně v souladu se státní surovinovou politikou, čemuž svědčí opakovaně shodná stanoviska a vyjádření Ministerstva průmyslu a obchodu, která žalovaný nevzal v úvahu. Zájem státu na takovém průzkumu vyplývá nejen ze státní surovinové politiky schválené v roce 1999 vládou, nýbrž i z pozdějších dokumentů vlády, např. z usnesení vlády ze dne 23.5.2007 č. 565. Těžba uranu na území České republiky je v souladu se surovinovou politikou nejpozději od 23.5.2007, kdy vláda přijala cit. usnesení č. 565, kterým schválila pokračování těžby a úpravy uranu na ložisku Rožná v lokalitě Dolní Rožínka po dobu ekonomické výhodnosti těžby bez nároku na finanční zdroje státního rozpočtu České republiky. Tímto průlomovým usnesením vláda schválila podle žalobce zahájení časově neomezeného geologického průzkumu uranu, tedy činnost identickou s činností, o jejíž povolení žádal i žalobce. V kontextu usnesení č. 565/2007 se podle žalobce jeví téměř absurdním i tvrzení Ministerstva životního prostředí a ministra životního prostředí, že „do doby vyhodnocení průběhu útlumového programu uranové těžby a stanovení další strategie pro oblast uranových rud není vyhledávání a průzkum uranu v souladu se státní surovinovou politikou“. Podle žalobce nelze vyhodnocovat útlumový program těžby, když těžba už není v útlumu.
2. Ministerstvo životního prostředí i ministr životního prostředí pominuli skutečnost, že i kdyby těžba uranu nebyla v souladu se surovinovou politikou, neznamenalo by to nesoulad průzkumu uranu s touto politikou, protože průzkum a těžba uranu jsou dva různé procesy, které jsou odlišně upraveny i právně. Průzkum je regulován v geologickém zákoně (zákoně o geologických pracích), těžbu reguluje horní zákon. Jiný je i proces jejich schvalování. I kdyby nebyla těžba uranu v souladu se surovinovou politikou, což žalobce odmítá, neznamenalo by to podle něho nesoulad průzkumu. Kdyby vláda chtěla prohlásit, že průzkum uranu není v souladu se surovinovou politikou, byla by to podle žalobce nepochybně učinila v surovinové politice výslovně tak, jak to učinila v případě průzkumu zlata.
3. Surovinová politika nejenže podle žalobce neobsahuje žádnou zmínku o nesouladu s průzkumem uranu, ale právě naopak, surovinová politika obsahuje řadu pasáží, které průzkum uranu podporují. Žalobce výslovně odkazuje na subkapitoly 2.5, 3.1 a 4.1.

4. Soulad průzkum uranu se surovinovou politikou jednoznačně potvrdilo Ministerstvo průmyslu a obchodu ve vyjádření ze dne 18.5.2007 č.j. č.j. 17868/2007/03300.
5. Surovinová politika musí reflektovat i mezinárodní závazky České republiky vyplývající ze Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii (SESAE), podle jejíhož článku 1 je hlavním cílem Společenství vytvoření podmínek nezbytných pro rychlé vybudování a růst odvětví jaderného průmyslu. Podle žalobce postupovali Ministerstvo životního prostředí a ministr životního prostředí nezákonně, když surovinovou politiku vyložili v rozporu se SESAE. Surovinová politika musí být v souladu s cíli SESAE, kterými jsou rozvoj výzkumu a zajišťování technických informací, usnadňování investic a zajišťování, zejména podněcováním podnikatelské iniciativy, vybudování základních zařízení nezbytných pro rozvoj jaderné energetiky ve Společenství a péče o pravidelné a rovnoměrné zásobování všech uživatelů ve Společenství rudami a jadernými palivy
6. Nepodložené je podle žalobce tvrzení žalovaného, že informace o průzkumném území Ploužnice ze 70. a 80. let minulého století jsou dostatečné. Samotvé Ministerstvo životního prostředí ve svém rozhodnutí připustilo, že v oblasti průzkumného území Ploužnice jsou evidovány pouze prognózní zásoby. V přehledu zásob vedeném Českou geologickou službou nejsou v prostoru průzkumného území evidovány žádné zásoby uranu. Prozkoumání zásob na průzkumném území Ploužnice proto není dostatečné, protože ze dostatečné prozkoumání lze považovat pouze stupeň prozkoumání, který umožňuje vést zásoby v bilanci ověřených zásob.
7. Ministerstvo životního prostředí nepřipustně předjímalo výsledek řízení již v oznámení o zahájení řízení o stanovení průzkumného území Ploužnice ze dne 17.3.2008, když do něho vložilo pasáž, že navrhovaný průzkum není v souladu se surovinovou politikou České republiky.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě setrval na zamítavém postoji k žádosti žalobce a navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Na jedné straně výslovně uvádí, že u státní surovinové politiky v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů, kterou schválila vláda České republiky usnesením ze dne 13.12.1999 č. 1311, se jedná o „souhrnný dokument vytvořený ve spolupráci Ministerstva životního prostředí a Ministerstva průmyslu a obchodu, tedy v rámci dvou vládních resortů odpovědných za výkon státní správy na úseku nakládání s nerostnými surovinami státu, který je pro žalovaného při výkonu státní správy závazný“, včetně úvahy, že „pokud by se státní surovinová politika měla měnit, musela by to být vůle obou ministerstev“, na straně druhé striktně uzavírá, že orgánem příslušným k posouzení žádosti o stanovení průzkumného území je Ministerstvo životního prostředí, nikoli Ministerstvo průmyslu a obchodu, jehož vyjádření ze dne 18.5.2007 „není ani správním rozhodnutím, ani závazným stanoviskem dotčeného orgánu státní správy“ a žalovaný jím tedy nebyl při rozhodování (*roz. podle ust. § 4a odst.6 zákona o geologických pracích*) vázán. Aplikace surovinové politiky je v kompetenci zmíněných ministerstev a podle žalovaného „neměla by být vykládána podnikatelskými subjekty, které se snaží ji vykládat ke svému okamžitému prospěchu“. Žalovaný uvádí, že vzal v úvahu vyjádření Ministerstva průmyslu a obchodu, avšak došel k odlišnému závěru, protože za jejich základní nedostatek považoval přílišnou obecnost a nepřesnost. Je-li žalovanému zákonem svěřena kompetence přezkoumat žádost o stanovení průzkumného území z hlediska státní surovinové politiky, pak je podle jeho názoru dána jeho kompetence posoudit, zda podaná žádost je v souladu či rozporu s touto státní surovinovou politikou.

V replice k vyjádření žalovaného žalobce zdůraznil, že

- vyhledávání a průzkum uranu jsou v souladu se surovinovou politikou,

- surovinová politika byla změněna usnesením vlády České republiky ze dne 23.5.2007 č.565, které není žádnou výjimkou z obecného pravidla,
- průzkum není těžba a průzkum uranu a těžba uranu jsou dva různé procesy, takže i kdyby těžba uranu byla v rozporu se surovinovou politikou, což žalobce popírá, neznamenalo by to automaticky nesoulad průzkumu se surovinovou politikou,
- těžba se v řízení o stanovení průzkumného území neposuzuje,
- surovinová politika podporuje průzkum uranu,
- Ministerstvo životního prostředí ani ministr životního prostředí se nevypořádali s vyjádřením Ministerstva průmyslu a obchodu,
- surovinová politika je veřejný dokument, který může vykládat každý, tedy i podnikatelský subjekt,
- Ministerstvo životního prostředí ani ministr životního prostředí nevyložili surovinovou politiku v souladu s mezinárodními závazky včetně povinnosti se řídit SESAE,
- geologické informace o ložisku uranu na území Plouznice pod Ralskem jsou nedostatečné, protože se jedná pouze o prognózní zdroj,
- řízení před Ministerstvem životního prostředí trpělo vážnými procesními vadami včetně toho, že Ministerstvo životního prostředí nepřipustně předjímalo výsledek řízení.

Rovněž osoba zúčastněná na řízení předložila stanovisko k žalobě, v němž namítá, že těžba uranu představuje nevratný zásah do přírodních ekosystémů, a v němž zvláště poukazuje to, že oblast Ralska byla před těžbou uranu turisticky velice vyhledávanou lokalitou a že po ukončení těžby se rekreační do oblasti opět navrací. Osoba zúčastněná na řízení proto nesouhlasí s povolením pro geologické průzkumy území se záměrem budoucí těžby uranové rudy.

Státní surovinová politika, s níž žalovaný poměřoval podle ust. § 4a zákona o geologických pracích oprávněnost žalobcovy žádosti, byla schválena usnesením vlády ze dne 13.12.1999 č. 1311 pod názvem „Surovinová politika v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů“ a byla zveřejněna na internetu. Mimo jiné z ní vyplývají úkoly:

- (subkapitola 2.5): V souladu se zásadou trvale udržitelného rozvoje nerostné surovinové základny je účelné i do budoucna podporovat vyhledávání a průzkum ložisek nerostných surovin na území ČR. Lze však očekávat, že se podíl státu na jeho financování bude i nadále snižovat. Další účast státního rozpočtu bude záviset na vyhodnocení efektivnosti státem vynaložených prostředků na vyhledávání a průzkum ložisek nerostných surovin od roku 1990. Těžební organizace je žádoucí, zejména pomocí ekonomických nástrojů surovinové politiky, stimulovat k vyhledávání a průzkumu nerostných zdrojů z vlastních prostředků.
- (subkapitola 3.1): Při zvažování možných variant orientace naší energetiky se jeví z hlediska domácích palivoenergetických zdrojů jako jediná rovnocenná alternativa úplného využití zásob energetického uhlí rozvoj jaderné energetiky. Surovinová politika, založená na principech trvale udržitelného rozvoje, proto vyžaduje prosazení dalších úspor energie a podporu optimálního využití alternativních zdrojů jako nezbytnou podmínku nosné orientace na domácí hnědé a černé uhlí a uvedení JE Temelín (JETE) do provozu. Tak bude šetrně využit potenciál domácích energetických nerostných zdrojů a prodloužena jejich životnost.
- (v téže subkapitole): Likvidace hlubinného dolu Rožná bude zahájena nejpozději od 1.1.2002. Ukončení těžby uranu v ČR bylo založeno příslušnými usneseními vlády, které vláda potvrdila na svém zasedání dne 21.7.1999 (usnesení vlády č. 750). Mezi cíle

cíly je ukončení těžby uranu, avšak zároveň i úkol zabezpečit ochranu jeho významných zdrojů pro další případné využití.

- (subkapitola 4.1): Dlouhodobé cíle budou podřízeny plně podmínkám členství ČR v EU.
- (v téže subkapitole): Využitelnost nerostných zdrojů bude posuzována zejména s ohledem na trvale udržitelný rozvoj, který splňuje potřeby současné generace a zároveň neomezuje budoucí generace v jejich potřebách. Státní geologická služba bude rozšiřovat poznání geologické stavby území ČR a specifikovat prognózy výskytu nerostných surovin. V zájmu trvale udržitelného rozvoje surovinové základny bude podporováno vyhledávání a průzkum nových zdrojů nerostných surovin, zajišťována jejich ochrana a šetrné využívání a podpora zajištění náhradních zdrojů.
- (subkapitola 4.2): Hlavními střednědobými cíli jsou zavedení opatření, která země EU uplatňují při vyhledávání, průzkumu a využívání svých nerostných zdrojů a při obchodování s nerostnými surovinami, zejména pro zajištění trvale udržitelného rozvoje a provázání surovinové politiky s územním plánováním.

Dne 23.5.2007 přijala vláda České republiky *usnesení č.565*, kterým schválila pokračování těžby a úpravy uranu na ložisku Rožná v lokalitě Dolní Rožinka po dobu ekonomické výhodnosti těžby bez nároku na finanční zdroje státního rozpočtu České republiky.

Žádost o stanovení průzkumného území pro vyhledávání a průzkum výhradních ložisek se podává podle ust. § 4a odst.2 zákona o geologických pracích Ministerstvu životního prostředí. Průzkumné území se stanoví za účelem vyhledávání a průzkumu výhradního ložiska (§ 4a odst. 1 zákona o geologických pracích). Účastníkem řízení je žadatel, obec, na jejímž území je návrh průzkumného území nebo jeho část situována, popř. osoba, které zvláštní zákon postavení účastníka řízení přiznává. Na výhradní ložisko může být stanoveno jenom jedno průzkumné území (§ 4a odst.2 zákona o geologických pracích).

Žádost o stanovení průzkumného území Ministerstvo životního prostředí zamítne podle ust. § 4a odst.5 zákona o geologických pracích v případě, že

- a) navržené průzkumné území se zcela nebo zčásti překrývá s územím již stanoveným pro stejný nerost jinému zadavateli nebo se stanoveným dobývacím prostorem,
- b) na ložisko byl udělen předchozí souhlas k podání návrhu na stanovení dobývacího prostoru podle zvláštních právních předpisů jiné osobě než žadateli,
- c) žadatel neprokáže požadovanou bezúhonnost nebo oprávnění k hornické činnosti,
- d) u vyhledávání ložisek ropy nebo zemního plynu žadatel neprokáže technickou nebo finanční způsobilost,
- e) žadateli bylo v posledních deseti letech zrušeno průzkumné území podle § 21 zákona o geologických pracích.

Podle ust. § 4a odst.6 zákona o geologických pracích Ministerstvo životního prostředí žádost o stanovení průzkumného území dále zamítne (tzn. kromě případů vypočtených v § 4a odst. 5 zákona o geologických pracích) zejména v případě, že průzkum je *v rozporu se státní surovinovou politikou*, státní politikou životního prostředí, zájmy obrany státu, zahraničními závazky státu nebo pokud další veřejný zájem převýší zájem na dalším průzkumu a následném využití výhradního ložiska.

Podle ust. § 13 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, je Ministerstvo průmyslu

a obchodu ústředním orgánem státní správy – mimo jiné – pro státní průmyslovou politiku, obchodní politiku, zahraničně ekonomickou politiku, tvorbu jednotné surovinové politiky, využívání nerostného bohatství, energetiku, teplárenství, plynárenství, těžbu, úpravu a zušlechťování ropy a zemního plynu, tuhých paliv, radioaktivních surovin, rud a nerud, hutnictví, strojírenství, elektrotechniku a elektroniku, pro průmysl chemický a zpracování ropy, gumárenský a plastikářský, skla a keramiky, textilní a oděvní, kožedělný a polygrafický, papíru a celulózy a dřevozpracující a pro výrobu stavebních hmot, stavební výrobu, zdravotnickou výrobu, sběrné suroviny a kovový odpad, průmyslový výzkum, rozvoj techniky a technologií.

Podle ust. § 19 odst.2 téhož zákona je Ministerstvo životního prostředí mj. ústředním orgánem státní správy pro ochranu přirozené akumulace vod, ochranu vodních zdrojů a ochranu jakosti povrchových a podzemních vod, pro ochranu ovzduší, pro ochranu přírody a krajiny, pro oblast provozování zoologických zahrad, pro ochranu zemědělského půdního fondu, pro výkon státní geologické služby, pro ochranu horninového prostředí, včetně ochrany nerostných zdrojů a podzemních vod, pro geologické práce a pro ekologický dohled nad těžbou, pro odpadové hospodářství a pro posuzování vlivů činností a jejich důsledků na životní prostředí, včetně těch, které přesahují státní hranice. Je rovněž ústředním orgánem státní správy pro státní ekologickou politiku, pro systém značení ekologicky šetrných výrobků a služeb a pro program podporující dobrovolnou účast v systému řízení podniku a auditu z hlediska ochrany životního prostředí.

Podle vyjádření Ministerstva průmyslu a obchodu ze dne 18.5.2007 č.j. 17868/2007/03300, předloženého žalobcem jako příloha č.11 k žalobě, patří vyhledávání a průzkum ložisek nerostných surovin k institutům, které jsou Surovinovou politikou v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů podporovány. Podle cit. vyjádření je účelné v souladu se strategií udržitelného rozvoje podporovat vyhledávání a průzkum ložisek nerostných surovin na území ČR i do budoucna.

Podle vyjádření Ministerstva průmyslu a obchodu ze dne 8.4.2008 č.j. 13111/2008/05400, předloženého žalovaným v rámci správního spisu, je vyhledávání a průzkum ložisek nerostných surovin jedním z nástrojů hlavních cílů surovinové politiky. Žadoucí je přitom podle cit. vyjádření podpora především nestátních subjektů, aby jako oprávněné organizace prováděly vyhledávání a průzkum nerostných zdrojů z vlastních prostředků. Vyšší míra prozkoumanosti našeho území vytváří podmínky k zajištění potřeb národního hospodářství nerostnými surovinami. Z hlediska surovinové politiky v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů je nezbytné podle cit. stanoviska obecně podporovat průzkum ložisek radioaktivních nerostů.

Podle vyjádření Ministerstva průmyslu a obchodu ze dne 7.4.2009 č.j. 11656/09/05100, předloženého žalobcem jako příloha č.19 k žalobě, patří vyhledávání a průzkum ložisek nerostných surovin mezi aktivity, které jsou dokumentem „*Surovinová politika v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů*“ podporovány. Vyšší míra prozkoumanosti našeho území přispěje podle cit. vyjádření k přesnějšímu a více objektivnímu přehledu o domácí surovinové základně. S ohledem na skutečnost, že se v tomto případě (*roz. v případě žalobce, jemuž bylo vyjádření adresováno*) jedná o zdroje uranu, je podle cit. vyjádření žadoucí podporovat průzkum ložisek této suroviny o to více, že zdroje palivoenergetických surovin vyžadují z hlediska energetické bezpečnosti zvláštní pozornost i z hlediska dalších strategických dokumentů ČR a EU.

Obvodní báňský úřad v Liberci žalovanému sdělil, že z hlediska horních předpisů nemá námítky ke stanovení průzkumného území Plouznice (viz stanovisko ze dne 17.4.2008 č.j. 754/2008/03, založené ve správním spise žalovaného).

Podle stanoviska Krajského úřadu Libereckého kraje ze dne 2.4.2008 zn. KULK 19195/2008 je navrhovaný průzkum v rozporu se Surovinovou politikou Libereckého kraje, která mj. předpokládá útlum těžby uranu a nepočítá s obnovením těžby.

Město Ralsko dopisem svého místostarosty ze dne 20.6.2008 zn. 0048/2008-NOV sdělilo Ministerstvu životního prostředí, ovšem bez bližšího, resp. jakéhokoli zdůvodnění, že nesouhlasí s vydáním kladného stanoviska žalobci k průzkumu v dobývacím území Plouznice (*správně Plouznice*).

Stanovisko odboru životního prostředí Městského úřadu Česká Lípa ze dne 3.4.2008 č.j. MUCL/25978/2008, které je rovněž založeno ve správním spise, v souvislosti se stanovením průzkumného území Plouznice žalobci upozorňuje, že není mnoho zřejmé, na jakých pozemcích bude průzkum probíhat, jakož i na jiné právní skutečnosti; se stanovením průzkumného území však nevyjadřuje nesouhlas.

V oznámení ze dne 17.3.2008 č.j. 542/199/G2/08/295 o zahájení řízení o stanovení průzkumného území Plouznice pro vyhledávání a průzkum vyhrazeného nerostu – radioaktivní nerosty k žádosti žalobce Ministerstvo životního prostředí uvedlo, ve stanovené lhůtě nebyla podána konkurenční žádost, že průzkum má být podle žádosti prováděn ve dvou základních etapách, kdy v první etapě bude vypracován projekt geologických prací a bude provedena rešerše, utřídění a přehodnocení všech dříve provedených prací, zatímco druhá etapa předpokládá ověření vymezených prognóz pomocí zahuštění sítě vrtných prací pro potřebu výpočtu kategorie vyhledaných zásob. Zároveň konstatovalo, že „navrhovaný průzkum není v souladu se surovinovou politikou České republiky“.

Soud přezkoumal napadená rozhodnutí ministra i ministerstva, jejichž zrušení žalobce navrhuje, v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst.2 s.ř.s.). Žalobu shledal důvodnou. Při přezkoumávání zákonnosti a správnosti rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst.1 s.ř.s.).

Správní orgány resortu životního prostředí při vydání napadených rozhodnutí cíleně (jak vyplývá z odůvodnění rozhodnutí ministra) v obou instancích opomněly přihlídnout k vyjádřením a stanoviskům Ministerstva průmyslu a obchodu, která opakovaně a konzistentně považují vyhledávání a průzkum ložisek nerostných surovin za žádoucí a souladný se státní surovinovou politikou s tím, že by měl být podporován (viz vyjádření ze dne 18.5.2007 č.j. 17868/2007/03300, vyjádření ze dne 8.4.2008 zn. 13111/2008/05400 či vyjádření ze dne 7.4.2009 – jen posledně zmíněné vyjádření je z doby již po vydání napadeného rozhodnutí ministra). Žalované ministerstvo si je sice podle svého vyjádření k žalobě vědomo, že „Ministerstvo průmyslu a obchodu ve vyjádření ze dne 18.5.2007, č.j. 17868/2007/03300 konstatovalo jednoznačný soulad průzkumu uranu se státní surovinovou politikou“, že „Ministerstvo průmyslu a obchodu je ústředním orgánem státní správy pro tvorbu jednotné surovinové politiky“, že „jednotná surovinová politiky byla vytvořena v roce 1999 usnesením vlády č. 1311, kdy byl schválen dokument ‘‘Surovinová politika v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů‘‘, že jde „o dokument, který byl zpracován společně Ministerstvem průmyslu a obchodu a žalovaným“ a že „pokud by se státní surovinová politika měla měnit, musela by to být vůle obou ministerstev“, leč při rozhodování o žádosti

o stanovení průzkumného území, která je vlastním předmětem tohoto přezkumu, si žalovaný – pravda s odvoláním na zákonné zmocnění, které mu při rozhodování svědčí – přivlastnil monopol interpretace státní surovinové politiky bez zřetele na to, jaká stanoviska opakovaně zaujímá druhý odpovědný a dotčený ústřední orgán státní správy.

Uvádí-li žalovaný ve vyjádření k žalobě bez bližší argumentace, že aplikace státní surovinové politiky „neměla by být vykládána podnikatelskými subjekty, které se snaží ji vykládat ke svému okamžitému prospěchu“, pak taková úvaha není ve vztahu ke stanovisku podnikatelské sféry ani přiměřená, ani na místě. Aplikace a interpretace státní surovinové politiky je samozřejmě věcí obou dotčených ústředních správních úřadů, tedy ministerstev životního prostředí a průmyslu a obchodu, kterým zde patří – společně – „poslední slovo“, avšak ničemu nebrání a nemůže škodit, vyjádří-li svou představu i podnikatelská sféra. Nelze přehlížet, že již dokument „Surovinová politika v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů“, schválený vládou České republiky v roce 1999, v subkapitole 2.5 připomíná a zdůrazňuje, že lze očekávat, že se podíl státu na financování vyhledávání a průzkumu ložisek nerostných surovin na území České republiky bude i nadále snižovat, že další účast státního rozpočtu bude záviset na vyhodnocení efektivnosti státem vynaložených prostředků na vyhledávání a průzkum ložisek nerostných surovin od roku 1990 a že *těžební organizace je žádoucí stimulovat k vyhledávání a průzkumu nerostných zdrojů z vlastních prostředků*.

Z hlediska právního posouzení není v dané věci tolik podstatné, zda vyjádření dotčeného ústředního orgánu státní správy je či není po formální procesněprávní stránce tzv. závazným podle ust. § 149 správního řádu, nýbrž to, že interpretace státní surovinové politiky nemůže být monopolem jen jednoho z ústředních orgánů státní správy, ale musí být veřejnosti předkládána orgány veřejné správy shodně a musí přihlížet i k dynamice vývoje daného následnými závěry vlády promítnutými byť do úzce věcně adresných usnesení. To pak má dopad i na zákonnost správního rozhodování o žádostech podnikatelských subjektů o stanovení průzkumného území, v němž jde o průzkum nerostných zdrojů, nikoli o jejich těžbu.

Správní orgán druhého stupně se dostatečně nevypořádal s argumenty žalobce uvedenými v rozkladu proti rozhodnutí ministerstva. Jde především o zhodnocení potřeby poznatků a formu a způsob jejich získávání o území, v jehož prostoru jsou dosud evidovány pouze prognózní zásoby, a to realizací geologického průzkumu, jaký má na mysli zákon o geologických pracích. Zjednodušeně pak správní orgány obou stupňů reagují na žádost její odmítnutím, aniž by srovnaly potřebu geologického průzkumu s tím, že ještě nejde o vlastní těžbu, jakož i na skutečnost, že se sice se skončením těžby uranu počítalo, to však neznamenal – jak z materiálu „Surovinová politika v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů“ nepochybně vyplývá – ukončení zájmu na geologickém průzkumu a zmapování nerostných zásob včetně uranu. Na skutečnost, že vyhledávání uranu je v souladu se surovinovou politikou státu, žalobce výslovně poukázal v rozkladu. Žalovaný na tuto námitku sice reagoval, nikoli však podrobně a nikoli z hlediska celé exekutivy, nýbrž z hlediska ryze úzkých resortních postojů. Přestože žalobce nejen v žalobě, ale již v rozkladu poukázal na širší význam usnesení vlády ze dne 23.5.2007 č. 565 včetně vlivu na koncepci surovinové politiky státu, správní orgán druhého stupně tomuto rozkladovému bodu nepřikládal náležitou pozornost a uvedl, že je třeba odmítnout názor odvolatele (tedy žalobce), že by se tím měnila celková koncepce státní surovinové politiky. Správní orgán druhého stupně nezvážil, zda snad právě tímto usnesením nedošlo k modifikaci přístupu v aktivitách spojených s rozvojem nerostné surovinové základny, byť zrovna v tomto případě šlo o relativně úzkou otázku spojenou s pokračování těžby a úpravy uranu na konkrétním

ložisku jedné jediné lokality, zde bez nároku na finanční zdroje státního rozpočtu České republiky, když předpokladem návrhu dalšího postupu této těžby je – mimo jiné – geologický průzkum zásob.

Soud si nečiní nárok na monopolní interpretaci toho, co sledovala státní surovinová politika v době vydání napadených správních rozhodnutí a co sleduje dnes či jakými programovými změnami v prioritách prochází a není to ani předmětem jeho rozhodovací činnosti v přezkumném řízení o správní žalobě. Je však zcela nepochybné a nezbytné, aby státní surovinovou politiku exekutiva, resp. státní správa interpretovala jednotně (shodně) a aby tato interpretace vycházela z vládních dokumentů, pokud takové cíle byly vytýčeny vládou. Hodnocení vlivu zmíněného usnesení vlády ze dne 23.5.2007 č. 565 na další interpretaci surovinové politiky vyjádřené materiálem schváleným v roce 1999, dnes zřejmě i z pohledu vloni schváleného Východiska ke koncepci surovinové a energetické bezpečnosti České republiky, musí vzejít ze společné interpretace všech dotčených resortů. Proto i povolování či zamítání stanovení průzkumného území a posuzování souladu či rozporu geologického průzkumu mj. se státní surovinovou politikou, byť je svěřeno zákonem jednomu resortnímu ministerstvu, nemůže vyjadřovat pouze úzký resortní zájem přístup, nýbrž jednotně prezentované stanovisko, jde-li o výklad přístupu státu jako celku k dané exekutivní oblasti.

Zájem státu na průzkumu existence ložisek nerostných surovin pro účely potenciální těžby vyplývá nejen ze státní surovinové politiky schválené v roce 1999 vládou, nýbrž i z pozdějších dokumentů vlády, včetně aktuálního usnesení ze dne 17.8.2011 č. 619, pravda přijatého po skončení správního řízení týkajícího se přezkoumávaných správních rozhodnutí, jímž byl schválen dokument Východiska ke koncepci surovinové a energetické bezpečnosti České republiky, podle něhož „surovinová a energetická bezpečnost je proto důležitým politickým a bezpečnostním tématem, neboť dodávky surovin a energií jsou pro chod a fungování každého státu naprosto nezbytné“.

Je-li žalovanému ustanovením § 4a zákona o geologických pracích svěřena kompetence posuzovat žádosti o stanovení průzkumného území z hlediska státní surovinové politiky, pak sice s ním lze souhlasit, že jde o jeho procesní příslušnost, avšak její realizace nepochybně nemůže extrémně vybočit z interpretace této politiky, která již jen s ohledem na základní zásady činnosti správních orgánů přísluší společně oběma zmíněným resortům, resp. společně exekutivě.

Závěr výše citovaného stanoviska Krajského úřadu Libereckého kraje ze dne 2.4.2008 není pro přezkum zákonnosti daných rozhodnutí správního orgánu prvního a druhého stupně přímo relevantní, neboť jeho záporný obsah se vztahuje k těžbě uranu, resp. k neobnovování této těžby, nikoli k průzkumu, který je vlastním předmětem napadených správních rozhodnutí a obsahem žádosti žalobce.

V neposlední řadě lze souhlasit se žalobcem, že napadená správní rozhodnutí stejně jako vyjádření žalovaného a osoby zúčastněné na řízení ve svém důsledku nepřihlížejí k tomu, že průzkum a těžba uranu jsou dva odlišné procesy a že předmětem žádosti žalobce posuzované žalovaným nebyla přímo budoucí těžba uranu, nýbrž průzkum jeho potenciálních ložisek.

Z výše uvedených důvodů byla napadená správní rozhodnutí zrušena pro vady řízení (§ 76 odst.1 písm. a/ a c/ s.ř.s.), které spočívají v nedostatku důvodů rozhodnutí a v porušení ustanovení o řízení předjímáním jeho výsledku již v samotném oznámení o jeho zahájení,

tedy dříve, než mohl být zjištěn skutkový i právní stav věci, jakož i nerespektováním ustanovení o vzájemné spolupráci státních orgánů v zájmu dobré správy (§ 3, § 8 odst.2 správního řádu), což mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Vzhledem k souhlasu obou účastníků řízení (u žalobce výslovnému, u žalovaného konkludentního) bylo ve věci rozhodnuto bez jednání; při rušení správního rozhodnutí pro vady řízení takový postup navíc zákon přímo umožňuje (§ 51 odst.1, § 76 odst.1 s.ř.s.).

To, zda postup žalovaného skutečně měl za následek nezákonnost napadeného rozhodnutí, se ukáže v dalším řízení, do něhož se věc vrací žalovanému správnímu orgánu (§ 78 odst.4 s.ř.s.), v němž bude žalovaný vázán právním názorem soudu (§ 78 odst.5 s.ř.s.) a v němž již neopomene hledat pro dané rozhodnutí, byť individuální povahy, konsensus dotčených orgánů veřejné moci. Vzhledem k úzké provázanosti věcné a právní argumentace rozhodnutí ministerstva i rozhodnutí ministra byla zrušena rozhodnutí obě (§ 78 odst.3 s.ř.s.). Je samozřejmostí, že v dalším řízení bude žalovaný stejně jako všechny další státní orgány respektovat imperativ článku 7 Ústavy České republiky, na který se žalovaný odvolává ve vyjádření k žalobě a podle něhož stát dbá o šetrné využívání přírodních zdrojů a ochranu přírodního bohatství.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst.1 s.ř.s. a o skutečnost, že žalobce měl ve věci úspěch. Její výši představuje zaplacený soudní poplatek v částce 2 000,- Kč a náklady na zastoupení žalobce advokátem za dva úkony právní služby, které soud shledal důvodně vynaloženými a které spočívají v přípravě a převzetí zastoupení a podání žaloby po 2 100 Kč včetně režijního paušálu ve výši 300,- Kč připadajícího na jeden úkon právní služby (§ 7 bod 5, § 9 odst. 3 písm. f/, § 11 odst.1 písm. a/ a d/, § 13 odst.3 vyhlášky č.177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Vzhledem k tomu, že zástupce žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, jak vyplývá z osvědčení o registraci zástupce žalobce jako plátce DPH, předloženého jako příloha č.18 k žalobě, náhrada nákladů řízení se zvyšuje podle § 57 odst.2 s.ř.s. o částku odpovídající této dani.

Osoba zúčastněná na řízení má podle § 60 odst.5 s.ř.s. právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vzniknou v souvislosti s plněním povinnosti uložené soudem, s tím, že z důvodů hodných zvláštního zřetele jí může soud na návrh přiznat i právo na náhradu dalších nákladů; taková situace však u osoby zúčastněné na řízení nenastala.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližte následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst.1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 26.6.2012

JUDr. Jan Ryba
předseda senátu